

Kilde 22: Dansk Idræts-Forbund efter den 5. Maj 1945

Følgende er et uddrag fra bogen *Dansk Idræt gennem 50 år* fra 1946, skrevet af DIF's daværende formand oberst Sander.

Spørgsmål:

1. Udfør en analyse af kildens afsender, modtager, tendens og virkemidler.
2. Vurder kildens beskrivelse af det dansk-tyske idrætssamarbejde under besættelsen.
3. Hvilke grunde har oberst Sander til at fremstille besættelsens idræt som en forberedelse til De Allieredes befrielse?

Den 4. Maj 1935 meddelte den engelske radio, at de tyske besættelsestropper i Danmark havde kapitulert fra den 5. Kl. 8 at regne.

Et øjeblik efter var gaderne flagsmykkede og fyldte af en jublende menneskeskare, der i sin begejstring sprængte alle spærringer, og skulle end først udrensningen begynde, så var det dog nu atter muligt frit at tale, tro og tænke i Danmark.

Under den skjulte kamp i besættelsens lange og trange år, måtte det være idrætsledelsens vigtigste opgave med alle midler at holde idrætten i gang og derved holde ungdommen fast knyttet til foreningerne og idrætsarbejdet, man ville derved bedst tjene samfundet i dets helhed, samtidig med at idrætsudøvelsen under den foreliggende situation var et af de bedste midler til at forberede ungdommen til de opgaver, som Danmarks befrielse kunne komme til at stille den overfor.

Idrætsledelsens opgave måtte læses på en sådan måde, at den ikke gav vor fjende påskud til at gribe ind i vort arbejde, enten indgrebet ville ske i form af en påtvungen ledelse, en opløsning af organisationen eller et forbud mod idrætsudøvelse.

Derfor måtte arbejdet sættes ind på selve idrætsudøvelsen, på arbejdet i bredden og på den opgave, gennem idrætslivet at styrke den nationale bevidsthed og samfølelse – og dette blev gjort.

Den enkelte idrætsmand stod, i modsætning til organisationslederne, frit i sin personlige færd, tilsyneladende gik hans tanker ikke ud over den legemlige træning og kampen om ærespræmien og mester-skabstitlen, men at han i det skjulte syslede med andre tanker og stræbte mod andre og højere mål, viste den udtynding, der skete i rækkerne, efterhånden som tiden gik, og den ene fremragende idrætsmand efter den anden måtte "gå under Jorden". Og da timen slog, myldrede også idrætsmændene frem med det blå-hvid-røde frikæmperbind om armen og våben i hånd, klar til at sætte deres trænede legemer og viljekraft ind i kampen for deres land.

De fem års kamp kostede mange af vore idrættskammerater livet, vi sænker i ærbødighed vore faner over deres grave og giver dem, der gjorde et arbejde, men slap fra det med livet, et taknemmeligt håndtryk. Også vore nordiske brødrefolk er dansk idræt tak skyldig for deres hjælp i disse års kamp, enten denne hjælp var af moralsk eller af materiel art.

Vi takker således vore finske kammerater, disse "Idrottens hjalter" (red. "idrættens helte") for det eksempel på fædrelandskærlighed og uforfærdethed, de gav os under kampen for deres land, og vi siger vore kammerater fra de norske fjælde, der havde endnu hårdere kår end vi tak for den trofasthed mod idrættens idealer og for den udholdenhed, der også blev eksempel for os, og endelig skylder vi vore svenske brødre en varm tak, fordi vore forfulgte idrættskammerater fandt et fristed i deres land, fordi Riksidrottsförbundet åbnede sine idrætspladser for dem, og fordi de også, da det kneb med idrættsmateriel, kom os til hjælp.

De, der havde håbet på, at samfundet, så snart tyskerne havde kapituleret, hurtigt skulle falde i lave igen, blev grundigt skuffede.

Hele verden var kommet i den grad ud af sine fuger, at lang tid måtte hengå, før den fandt tilbage i fugerne igen.

Også for Danmarks vedkommende kom det til gå trangt. Først skulle befrielsesrusen og festerne for vore allierede venner overstås, og det tog tid; endnu mere tid tog afviklingen af invasionen sydfra, hvilket medførte, at mange lokaliteter (bl.a. Idrætshuset i København) endnu en rum tid var beslaglagt, enten til lazaretter eller til interneringssteder for tyske flygtninge. Endvidere havde tyskernes plyndring af Danmark været så grundig, at største delen af de restriktioner, der var en følge af vore tømte forråd, i lang tid måtte opretholdes, og blandt disse var de tidlige lukketider og i særdeleshed trafikindskrænkningerne de føleligste. Forbindelserne mellem landsdelene – og især Sjælland og Fyn – var så indskrænkede, at det hele den følgende sommerperiode var forbundet med det allerstørste besvær – om ikke umuligt – at skaffe sig rejsehjemmel over Storebælt, hvilket bl.a. medførte, at D.I.F. i sidste øjeblik måtte aflyse sit foreringslederkursus i Vejle, og at der lød høje klager fra landsdelene øst for bæltet til deres idrætsstævner, hvilket naturligvis i høj grad måtte indvirke på disses kvalitet og dermed på publikumstilslutning og rentabilitet.

Til gengæld var det blevet let for idrætsmændene øst for Storebælt at svippe over Øresund, og dette, i forbindelse med en stærk trang hos ungdommen til efter flere års afspærring atter at kunne måle kræfter med deres svenske idrætskammerater og nødvendigheden for lederne af de forskellige idrætsgrene af at mødes for at fastlægge fremtidens idrætssamkvem, førte til, at en strøm af idrætsmænd søgte "hinsidan", hvorfor såvel politiet og Nationalbanken – på grund af den vanskelige valutasituation – måtte udbede sig D.I.F.s mellemkomst, inden visum og valuta bevilgedes.

Endnu en gene af de tyske flygtninges ophold hos os i sommeren 1945, og som særlig gik ud over Dansk Svømme- og Livrednings-Forbund, må nævnes, nemlig de epidemier, der herskede blandt flygtningene, og som – navnlig på grund af faren for tyfusmitte – medførte, at badning fra åben strand var forbundet med en så stor risiko, at man ikke turde løbe den, hvorfor svømning på alle truede steder (f.eks. i København og omegn) kun kunne foregå i svømmehaller, som i den anledning åbnede ekstraordinært.

Men alle disse besværligheder og mange andre var for intet at regne mod bevidstheden om, at krigen var endt, og at det gik mod lysere tider, hvor idrætten atter frit skulle kunne udfolde sig og nyde godt af den "good will", den gennem sin mangeårige arbejde havde forskaffet sig i befolkningen.

Som motto for idrættens arbejde i tiden, der følger efter denne verdenskatastrofe, der også ar sat dybe præg på vort land, kan sættes de linjer, som Holger Drachmann skrev efter 1864:

Tidens hjul går centertungt
Over Verden blodigt;
Alt, hvad der er evigt ungt,
rejser sig dog frodigt.
Folk kan knuses, slægter dø,
landets sæd forødes,
men af ungdomsevners frø
nye verdner fødes,

thi det er disse ungdomsevners frø, at idrætten mener sig i stand til at få til at spire og yderligere at udvikle, og den håber derfor at måtte få lov til gennem sit arbejde med de unge at hjælpe dem til at blive dygtige med byggere på Danmarks fremtidsbygning.

Dansk Idræt gennem 50 år fra 1946, skrevet af DIF's formand oberst Sander. s. 267-270.